

Pašaprūpes aktivitāšu novērtējums pirmsskolas vecuma bērniem ar autiska spektra traucējumiem

Anna Golubeva, Ināra Kalniņa

Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija

Ievads. Mūsdienās pirmsskolas vecuma bērniem ievērojami biežāk tiek diagnosticēti autiska spektra traucējumi (AST). Pēc pēdējiem Slimību kontroles un profilakses centra datiem AST konstatēti aptuveni vienam no 88 bērniem visā pasaulē. Daudziem no šiem bērniem ir grūtības pašaprūpes aktivitāšu veikšanā, kas ir būtiska ikdienas aktivitāšu sastāvdaļa. Ņemot vērā, ka ergoterapeitam piemīt nepieciešamās kompetences, viņam ir nozīmīga loma personas ar AST pašaprūpes iemaņu veicināšanā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija noskaidrot un analizēt pašaprūpes aktivitāšu grūtības pirmsskolas vecuma bērniem ar AST. Pētījumā tika iesaistīti 23 bērni ar AST vecumā no trīs līdz astoņiem gadiem, kuri ambulatori saņēma rehabilitācijas pakalpojumus Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas novietnē "Gaiļezers". Pētījumā tika veikts Bērnu funkcionālās neatkarības mērījums (*WeeFIM*), ar kuru tika novērtētas katra bērna pašaprūpes iemaņas, mobilitāte un izziņa.

Rezultāti. *WeeFIM* kopējie pašaprūpes sadaļas rezultāti uzrādīja atpalcību no normas gandrīz visos (96%) gadījumos. Mobilitātes sadaļas novērtējumi neuzrādīja ievērojamu atkāpi no *WeeFIM* normas, taču visu (100%) pētījumā iesaistīto bērnu *WeeFIM* izziņas sadaļas rezultāti bija zemāki nekā *WeeFIM* norma.

Secinājumi. Pirmsskolas vecuma bērnu raksturīgākās pašaprūpes grūtības ir ēšanas aktivitātē, gērbšanās aktivitātē un augšējās / apakšējās ķermeņa daļas tualetes aktivitātē. Pēc *WeeFIM* iegūtajiem datiem bērnu ar AST grūtības pašaprūpes aktivitātēs ir saistītas ar vājām izziņas spējām, nevis ar mobilitātes traucējumiem.